

2. Jezús hatan saida ba Tome, wainhira nia husu “Na’i, ami la hatene Ita ba los nebe; oin sa ami bele hatene dalan?”
 3. Jezús hatan saida ba Filipe, wainhira nia husu “Na’i, hatudu Aman mai ami; ne’e to’o ona mai ami.”.
 4.
- Sumario

Iha Doutrina, Kreda hanorin mai katak; ita iha espeansa ba ksolok lalehan nian ne’ebé Maromak promete ba ema sira ne’ebé hadomi nia no halo tuir nia hakarak. Iha situassaun hot-hotu, ita ida-idak tenki hein (iha esperansa), ho Maromak nia garasa, atu bele tahan “to’o rohan” nune’e bele manan ksolok lalehan nian, nudar Maromak nia premio rohan laek nian ba sira ne’ebé halo nia knaar didiak too rohan ho Kristo nia grasa. Iha esperansa, Kreda harohan ba ema hotu “atu ema hotu bele hetan salvasaun”. Kreda buka atu hela hamutuk nafatin ho Kristo, Nia Noivo, iha ksolok lalehan nian.

Hein, O ha’u klamar hein. Ó hatene maski oras no loron. Hein ho kuidadu, buat hotu liu lalais deit, maski ó nia lakon pasensia sira, halo ó la komprende saida mak diak no los, no halo tempo badak ida sai naruk liu fali. Ó hanoin katak hetan susar barak liu, iha momentu ne’e mak ó sei hasa’e liu tan ó nia domin ba ó nia Maromak, no ó sei haksolok liu iha loron ida ho ó nia Doven, hela iha ksolok no nakonu ho ksolok ne’ebé la iha rohan.

Iha Evanjellu hanorin mai ita kona ba, ita nia espeansa nia finalidade. Fatin ikus ba ita nia fier nian, hasoru Na’i Maromak ne’ebé ita tau laran metin iha ita nia moris ne’e tomak. Dalan ba Maromak no Ninia horik fatin (Lalehan) mak Jezús mesak deit.

Ita tenki tau laran metin duni ba Kristu hodi moris tuir nia hanorin sira, hanesan Na’i Feto halo maski susar maibe hamriik metin ho fier hodi tahan terus no susar hotu atu manan mundu nia babeur hodi to’o ba iha Aman Maromak. Nudar ema fraku monu, tamba ita nia ego forte ita nia desiderio sira, maibe labele husik ita nia-an monu ba nafatin ka hatene ona monu maibe la kohi hamriik fali, wainhira halo nune’e ita lakon. Nudar ema monu, buka dalan atu hamriik fali, liu husi husu tulun ba ema seluk (koalia sai tiha ba seluk “diretor spiritual) no kuda devosaun ba Nain Feto hodi husu Nia Tulun.

V. Orasaun Final (Reza Ave Maria no Salve Liurai Feto ba Nain Feto)
Intesaun ba Damen iha Ukrانيا

Katekese ba Tempu Paskua



Katekese tinan ida ne'e nian, sei koalia kona ba "Don Bosco nia Mehi kona ba Diamante sanulu". Iha fulan Abril no Maio nia laran ita sei koalia kona ba: *Esperansa*

Idea: **Esperansa** mak estado ida ne'ebé hatoo promosaun kona ba ita nia hakarak be diak relasiona ho eventus no sirkuntansia sira iha ita nia moris rasik ka iha mundu enjeral. Dala barak desizaun sira kontrario ho esperansa. Esperansa mak "sentimentu hanesan ita hakarak saida tenki iha ka eventu ruma tenki sai espesial" ka asaun ida "**hateke** ba oin hodi hanoin buat ida ho desijaun no ho rajaun no konfiansa" ka "sentimentu ida kona ba buat ne'ebe deside bele tuir lolos".

Ojectivo : Atu foinsae sira hatene saida mak espeansa
Atu foinsae sira komprende esperansa katak sa
Atu foisa'e sira bele fiel ba esperansa be Kreda hanorin

Semana dahuluk
Esperansa hakbiit ema iha: ninia knaar

I. Orasaun

II. Intervista: Intervista ho ema ruma iha Jerusalem

- Halo, no benvinda iha intervista ida ne'e ho ema ne'ebé dook husi ita, hela iha Jerusalem. Ha'u mak Katarina Maria ne'ebé halo intervista ne'e,
- Diak
- Ha'u hatene, Jezús nia belun ne'e barak los ita mak ida ne'ebé?
- Ha'u? Ha'u mak Maria Madalena
- Ita senti saida no hanoin saida wainhira rona ema hahu prega Jezús iha krus?
- Ha'u tauk liu no ha'u hanoin ida ne'e la loos se prega nia iha krus. Nia la halo sala ruma, laos hanesan dadur nain rua ne'e.
- Ita mos hamutuk ho ema lubun boot tuir nia too Golgota?
- Oh, sim, ha'u nafatin iha nia sorin, maibe iha momentu ruma hanesan ha'u haketak husi Nia, maibe ha'u buka lalais hodi hetan fali nia.
- Ita halo saida wainhia ema prega ona Jezús iha kruz?
- Ha'u hare nia terus, maibe iha oras ne'e no nafatin ha'u harohan ba

Passo

I. Orasaun

II: Hananu: Hananu: Na'i ami ba los ne'ebé

Ref. *Na'i ami ba los ne'ebé*
Ita deit mak liafuan moris
No ami fiar metin katak
Ita boot mak Maromak Oan

2.Keta buka ai-han ne'ebé mohu
Maibe ai-han ne'ebé rohan laek
Ai-han ne'e Ha'u nia isin rasik
Ne'ebé mai husi Ha'u Aman

1. Ha'u mak paun moris nian
Sei mai too sei la hamlaha tan
Sei mai too Ha'u sei la hamrook tan
Nune'e Jezús lia tun

III. Evanjellu Jo 14:1-12

Jesus ba hadia fatin ba nia eskolante sira

¹"Keta laran taridu resin. Imi fiar iha Maromak, fiar mos iha Ha'u. ²Iha Ha'u Aman nia uma iha fatin wa'in. Lae karik, Ha'u dehan ba imi katak Ha'u ba hadia fatin ba imi?" ³Wainhira Ha'u ba ona hodi hadia ona fatin ba imi, Ha'u sei fila hikas mai hodi lori imi ho Ha'u; nune'e, iha fatin nebe Ha'u hela, imi mos sei hela ba. ⁴Ba fatin nebe Ha'u atu ba, imi hatene ona dalan." ⁵Tome dehan ba Nia: "Na'i, ami la hatene Ita ba los nebe; oin sa ami bele hatene dalan?" ⁶Jesus hateten ba nia: "Ha'u ne'e dalan, lialos no moris. Ema ida la liu karik housi Ha'u, nia la bele hakbesik Ha'u Aman. ⁷Imi hatene ona Ha'u karik, imi hatene ona mos Ha'u Aman. Houri ohin ba oin, imi hatene ona Nia no hare ona Nia." ⁸Filipe husu ba Nia: "Na'i, hatudu Aman mai ami; ne'e to'o ona mai ami." Jesus dehan ba nia: ⁹"Ha'u hela kleur ona ho imi, Filipe, no imi seidauk hatene Ha'u? Ema nebe hare ona Ha'u, hare ona mos Ha'u Aman. Nusa mak o dehan: 'Hatudu Aman mai ami?' ¹⁰O la fiar katak Ha'u hela iha Aman no Aman hela iha Ha'u? Liafuan hirak nebe Ha'u dehan ba imi, Ha'u la dehan hodi Ha'u an rasik. Ha'u Aman nebe hela iha Ha'u mak halo Nia hahalok. ¹¹Fiar Ha'u katak Ha'u hela iha Aman, no Aman hela iha Ha'u. Lae karik, fiar tamba hahalok hirak ne'e. ¹²Tebes, tebes, Ha'u dehan ba imi: ema nebe fiar iha Ha'u sei halo mos hahalok sira nebe Ha'u halo; nia sei halo hahalok boot liu fali hirak ne'e, tan Ha'u atu la'o ba Aman

Perguntas

1. Jezús dehan Ha'u ba uluk atu hadia fatin ba imi? Nia ba uluk iha fatin ida ne'ebé?

1. Jezús dehan “ema la tama husi odamatan”, ema ne’e se?
2. Jezús dehan “ema ne’ebé tama husi odamatan ...” ema ne’e se?
3. Jezús dehan “Ha’u mai atu ema ne’e hetan ...” saida?
4. ...

Resumo

Iha Katesismu Kreda katolika nian hanorin katak; Sarani nia esperansa hahu iha Jezús nia hanorin kona ba rahun-di’ak. Rahun-di’ak sira hakbiit ita nia esperansa ba Lalehan no promesa ba rai foun/ terra prometida; esperansa halo dalan liu husi difikuldades sira ne’ebé hein hela Kristu nia disiplus sira. Maibe ho Jezús nia Terus, Mate no Moris Hias, Maromak hatoo mai ita “esperansa ida ne’e iha nia susesu”. Esperansa mak “klamar ida nia seguru (ita hatene ne’e la sala) no nudar ankhori ne’ebé hametin, wainhira Jezús husik hela ita, esperansa mak ida be laok uluk iha ita nia oin.” Esperansa mos nudar kroat (weapon) ida be soi ita husi ita nia laran susar eh neon kraik kona ba salvasaun. Mai ita ... fo hatais ba ita nia isin fier no karidade, taka ita nia ulun ho esperansa ba salvasaun nian. Esperansa fo kbiit ksolok nian maski iha terus nia laran. “haksolok ho ó nia esperansa (ó nia mehi), pasensia iha momentu susar no terus nian. Esperansa ne’e hatudu no hare iha orasaun, liu-liu iha orasaun Ami Aman, ne’e mak sumario buat hotu iha moris, ne’ebé esperansa lori ita, atu too ba.

Iha evanjellu Jezús haforsa liu tan hodi dehan nune’e; “Ha’u mai atu ema hetan moris, hodi hetan moris ne’e wa’in liu tan”. Nune’e esperansa ne’e nia realisasaun mak Kristu nia moris hias ne’e, Kristo nia horik ho ita ne’e. Ne’e mak ita nia kbiit, naran kaak keta lakon Esperansa se mak lakon Kristu lakon eaperansa.

Iha ita nia moris lor-loron nian dala ruma ita kolen, wainhira ita senti katak ita lakon, ita la to’o ba ita nia hakarak sira be ita mehi ne’e, maibe momento hanesan ne’e mak naran esperansa, hein keta ansi sei too nia loran. Wainhira ita senti lakon ne’e mak tempo ba ita atu iha esperensa, basa Kristo mak ita nia esperansa nia manan tiha ona, laran metin iha nia, kaer metin nia liman, ita sei manan ho Nia.

Semana dhaaat
“Esperansa iha nia susesu”

Aman Maromak nia tulun, atu soy Jezús.

- Saida mak mosu wainhira rai nakukun, ita boot halo saida iha momento ne’e?
- Molok rai nakukun, Jezús bolu, Eli, Eli, hafoin bolu tan Eli, Eli, lama Sabachtani? Ha’u la komprende maibe ha’u hanoin Elias, nune’e ha’u hanoin Jezús bolu Elias. Jezús bolu tan hafoin la book an ona, ha’u hanoin momento ne’e mak nia mate. ba ida ne’e, rai nakdoko maka’as los, fatuk sira fera hotu no ema sira ne’ebé mate ona moris hias hotu. Ha’u la fier buat ne’e no hahu tanis, ha’u harohan ba Maromak no tur hakmatek no rona, tarutu iha sor-sorin.
- Ita boot ba hare Jezús nia rate?
- Sim.
- Sa loron mak ne’e?
- Iha domingu dader, liu tiha loron sabadu .
- Saida mak mosu winhira ita iha Jezús nia rate?
- Ami too iha ne’ebá iha rai nakdoko, hafoin hare ema mane ida hatais mutin duir tiha fatuk be taka rai kuak hafoin tur iha leten

Nia dehan; ‘imi keta tauk, ha’u hatene imi buka Jezús, nia la iha hene’e, nia moris hias ona hanesan nia dehan’. Nia dehan tan ba ami atu hare fatin ne’ebé ema tau nia ba, no nia dehan tan ba ami; ba dehan ba nia disiplus sira, nia moris hias ona husi mate. Nia ba uluk iha Galileia, imi sei hare nia iha ne’ebá.

Nune’e ami, Maria ida seluk no ha’u halai fila fali ba fo hatene hanesan nia dehan ba ami.

Obriga barak Maria, ba ita nia tempo.

Ida ne’e Kathy nia informasaun ba notisia iha mundo tomak.

Evajellu: Lk 24: 13-35

Su-

Judeu sira nia lei iha tempo Biblia nian perigu liu. Wainhira halo sala boot ema bele tuda ka sunu to’o mate deit. Judeu sira nia liu rai dala ruma oho ema hodi tesu nia ulun. Komarka iha maibe la dun usa, usa deit ba sira ne’ebé halo sala kijik no kastigu iha tempo ruma deit. Baku no kastigu la dun usa. Iha deit lisensa baku ho xikote dala 40 ne’e mak maksimal, sira para iha dala 39! (2 Kor 11: 25). Se karik ema be baku (halo Chicotadas) la dun barak, nia mos sei hetan chicotadas. Nune’e sira konta lolos.



Iha tempo uluk liu prega ema iha krus ne'e mak kastigu baibain nia ba ema halo sala boot sira. (alexandre boot prega ema 1000 iha krus). Ema hirak ne'e dala ruma kesi maibe dala barak mak prega iha krus. Iha emperio Romano nia tempo, prega iha krus ne'e ba deit atan sira ka ema hirak ne'ebé laos sidadaun romanu nian ne'ebé halo krime. Romano sira mos oho ema hodi tesi kakorok ka iha fatin bupliku. (sira baku malu [hanesan ita futu manu] ka hasoru animal fuik sira). kastigu seluk mak obriga serbisu ho korente iha fatin mina nian atu bele hetan moris



Prega iha krus ne'e iha modelo 4, Santo Andre nia krus hanesan X, Santo Antoni nia krus hanesan letra T, S. Grego rio nia krus ba leten no kraik ba sorin los no laruk hanesan (+), no Latino sira nia krus hanesan †. Krus hanesan ida ne'e, hodi prega Jezús ba, basa fo lisensa atu naran, titlu ka krime be ema ne'e halo fasil atu hakerek iha leten. Dala ruma hanesan ai rin ida be hari loos deit la iha buat ida hodi tau netik ba.

Baibain, wainhira ema mate iha tempo Biblia nian nia parenti sira no belun sira halai lalais ba mate uma no tanis makaas ba mate isin. Dala ruma selu ema atu tanis ba mate isin hodi halo lian oi-oin. (Lk 8:51-52). Ema tau lutu duni basa sira fiar hodi hatudu sira nia tristesa. Dala ruma sira less sira nia hena, hatais karong no tur iha akudesan laran, tesu fuuk ka fokit fuuk! Wainhira moises mate Israel oan sira Lutu ba loron 30. (Nm 34:8) wainhira Jacob mate Ejiptu oan sira lutu ba loron 70! (Gn 50:3).

metin ba, hodi la lakon pansensia wainhira hasoru susar ka terus, senti mesak, ka ema hewai ita.

V. Orasaun Final (Reza Ave Maria no Salve Liurai Feto ba Nain Feto)
Intesaun ba Damen iha Ukraina

Semana datoluk
Esperansa nafatin fo kbiit

Passo
I. Orasasun

II. Hananu: **JESUS HA'U NIA PASTOR** 198
Jesus ha'u nia Pastor, buat ida ha'u la kurantamba fiar Ita Boot.

1. Bematan mos, malirin Ita futar fuan sei lori ha'u to'o diak, haksolok ha'u nia fuan.
2. Ha'u liu hosi inur, rai sei nakukun; maibe ha'u nia Maromak sei leno ha'u nia ain fatin.
3. Bele iha mate laran sei hein Ita Boot; ha'u sei la tauk destinu, ha'u fiar Ita Boot.
4. Hadia hela mai, Paun moris nian; hadia mos kalis ida ho Tua moris nian.

II. Evanjellu Jo: 1-10

Bibi atan diak

¹Tebes, tebes, Ha'u dehan ba imi: ida nebe la tama ba bibi luhan housi odamatan maibe tama housi fatin seluk, ema ne'e na'okten ida no buka deit atu han. ²Maibe ida nebe tama housi odamatan, nia mak bibi atan. ³Ida nebe hein odamatan loke ba nia; bibi sira rona nia lia, nia bolu bibi sira hodi sira nia naran, no lori sira ba liur. ⁴Hasai tiha nia bibi sira hotu, nia la'o uluk; bibi sira tuir nia, tan sira hatene nia lia. ⁵Maibe bibi la tuir ema leet ida; sira halai housi nia, tan sira la hatene ema ne'e nia lia."

⁶Jesus haktuir aiknanoik ida ne'e ba sira; maibe sira la komprende buat nebe Jesus koalia kona ba sa. ⁷Ne'e duni Jesus dehan teni ba sira: "Tebes, tebes, Ha'u dehan ba imi: Ha'u mak bibi sira nia odamatan. ⁸Ema hotu nebe mai uluk liu Ha'u, mesak na'okten no ahuna'in sira; bibi sira la rona sira nia lia. ⁹Ha'u mak odamatan. Ida nebe liu housi Ha'u sei hetan maksoin; nia sei tama no sai hodi hetan du'ut matak. ¹⁰Na'okten mai atu na'ok, atu oho, atu harahun deit. Ha'u mai atu ema hetan moris, hodi hetan moris ne'e wa'in liu tan.

1. Jezús nia liafuan dahuluk ne'ebe Nia dehan ba nia eskolante sira wainhira nia mosu iha sira nia leet mak ida ne'ebe?
2. Apostolo ida ne'ebe mak la iha wainhira Jezús mosu iha emplo laran?
3. Tome dehan saida ba Jezús wainhira Jezús mosu ba sira ba dala rua?
4. ...

IV. Resumo

Iha istoria/ knananuk hanorin mai ita esperensia ida kona ba “hein/ esperansa”. Iha istoria hanorin mai ita Maromak nia prezensa liu husi rai, modo musan no ema ne'ebé kari musan/ kuda, ita presiza hein to'o tempo lolos atu bele aproveita.

Iha evanjellu, hatoo mai ita katak Apostolos sira tauk, subar hela iha uma laran, hafoin Jezús mosu iha sira nia le'et, dehan ba sira “Dame hela ho imi! Nudar Ha'u Aman haruka Ha'u mai, nune'e mos Ha'u haruka imi ba.” Hateten tiha ne'e, Nia hu'u iis ba sira dehan: “Simu ba Espiritu Santo! Sira nebe imi perdua sira sala, sira hetan duni perdua; sira nebe imi la perdua sira sala, sira la hetan duni perdua.”

Nudar modo musan subar an iha rai laran, haketak husi na'in nia liman, mesak, hahuu tauk, nune'e mos apostolos sira, maibe iha nafatin esperansa. La subar ba nafatin sei moris no hatudu an iha rai leten buras no matak atu ema hotu bele aproveita. Ikus mai apostolos sira la tauk ba nafatin, maibe brani hklaken no ema barak rona sira, fier iha sira nia haklaken ne'e.

Kreda katolika nia hanorin kona ba esperansa; Sarani nia esperansa hahu iha Jezús nia hanorin kona ba rahun-di'ak. Rahun-di'ak sira hakbiit ita nia esperansa ba Lalehan no promesa ba rai foun/ terra prometida; esperansa halo dalan liu husi difikuldades sira ne'ebé hein hela Kristu nia disiplus sira. Maibe ho Jezús nia Terus, Mate no Moris Hias, Maromak hato'o mai ita “esperansa ida ne'e iha nia susesu”. Esperansa mak “klamar ida nia seguru (ita hatene ne'e la sala) no nudar ankhori ne'ebé hametin, wainhira Jezús husik hela ita, esperansa mak ida be lao uluk iha ita nia oin.” Esperansa mos nudar kroat (weapon) ida be soi ita husi ita nia laran susar eh neon kraik kona ba salvasaun. Mai ita ... fo hatais ba ita nia isin fier no karidade, taka ita nia ulun, esperansa ba salvasaun nian. Esperansa fo kbiit ksolok nian maski iha terus nia laran. “haksolok ho ó nia esperansa (ó nia mehi), pasensia iha momentu susar no terus nian. Esperansa ne'e hatudu no hare iha orasaun, liu-liu iha orasaun Ami Aman, ne'e mak sumario buat hotu iha moris, ne'ebe esperansa lori ita atu to'o ba.

Ita ida-idak Nain tau buat hirak ne'e iha ita nia fuan laran, atu ita bele laran

Se ita hare ka rona iha intervista, hatoo mai ita kona ba Jezús nia mate no moris hias. Oinsa ema Judeu sira oho Jezús. Maibe Jezús la mate ba nafatin, ikus mai nia moris hias. Se ita tuir istoria no lei Judeu sira nia nian iha tempo uluk nian, susar liu. Oras ne'e, ita iha tempo foun, nune'e ita presisa loke matan no neon didiak atu bele moris tuir ita nia lei hodi halo ita nia istoria. Se lae, ita nia bei oan (jerasaun foun) be sei mai dehan katak ita ne'e ema neoan klot matan delek, atu hare no koñese lia los sira.

Lei no ordem mak ita nia moris, atu ita hotu bele pratika, nun-e'e keta inventa tan buat seluk ida atu bele dehan ha'u mak los liu hotu, ka nia ne'e ema traidor ba lei, keta haluha katak ita hotu Maromak oan. Mai ita hare no hadomi malu diak hodi bu-ka deit hatoo ba ema seluk Ita Na'i nia moris hias. Ne'e mak, la bosok, la hirus, la koalia lia aat no respeita ita nia isin nudar Kristu nia horik fatin.

Oras ne'e ita iha fulan Maio nia klaran keta haluha Reza hodi husu ita Nain Feto nia tulun, atu ita mos bele sai hanesan nia, brani hodi hamriik metin iha Jezús nia crus hun. Brani simu terus hotru mosu iha ita nia vida, atu manan fier iha Kristo .

V. Orasaun Final (Reza Ave Maria no Salve Liurai Feto ba Nain Feto)

Intesaun ba Damen iha Ukrانيا

Semana daruak

Maromak tau esperansa iha ema ida-idak nia fuan

Passo

I. Orasaun ...

Ami hahi ita, Na'i, ida ne'ebé tau matan ba promesa sira!
Buat ne'e ita tau matan, Ita nafatin lori hamutuk ho ita,
Nudar hatudu iha Kristo nia moris hias,
Ninia liberdade iha mate laran, hakonu ami ho esperansa,
basa ami Ninja disiplus sira.
Ho ami nia Batismo, ami sai Kristo nia isin lolon,
No ami haksolok, ida be moris hias ne'e haraik mai ami
Liberdade iha momento mate nian no haraik mai ami moris rohan laek.
Oh, Na'i haraik mai ami tulun iha moris lor-loron nian
Atu ami moris deit ba Kristo moris hias.

II. hananu/istoria: **HALO HA'U INSTRUMENTU DAME NIAN S-22**

1. Halo ha'u instrumentu dame nian,
lori domin ba sira hirus malu,
lori ita nia perdua ba malu,
halo metin sira be lakon fier.

2. Halo ha'u instrumentu dame nian,
lori esperansa ba ema susar,
lori naroman ba fatin nakukun,
lori ksolok ba sira be triste los.

Istoria

Iha tempo bai loron nian, lorokrai ida, rai nakaras ha'u tur besik ha'u nia papa nia sorin, atu kuda modo iha kantreiru ida. Papa hahú fokit modo oan, ha'u hanoin iha ha'u nia laran, modo mai husi rai? Nudar labarik ho tinan neen nia kakutak, hakarak atu hatene modo mai husi ne'ebé? Ha'u

Foinsae

husu ba ha'u nia papa, "papa, modo be ita han, mai husi katreiru ne'e ga?" papa hatan ha'u hodi dehan; modo mai husi Maromak, ita kuda nia fini. Papa fo modo oan mai ha'u, ha'u kuda halo nakonu iha kantreiru. Ha'u hein iha tempo ruma modo boot, ami kuú han balun, faan balun.

Husi ha'u nia esperensia ne'e hanorin mai ha'u, Maromak nia presensa: iha; rai, modo musan/oan, ema ne'ebé kari modo musan. Ikus liu ha'u nia esperansa.

III Evanjellu

Jesus mosu ba eskolante sira

Jo 20:19-31

¹⁹Iha kalan loron uluk semana nian, uma iha nebe eskolante sira hela, nia odamatan taka metin tan sira tauk Judeu sira, Jesus mosu mai, hamriik iha sira leet hodi dehan: "Dame hela ho imi!" ²⁰Koalia tiha nune'e, Nia hatudu ba sira Nia liman no sorin. Hare tiha Na'i, eskolante sira haksolok teb-tebes. ²¹Jesus lia tun teni ba sira: "Dame hela ho imi! Nudar Ha'u Aman haruka Ha'u mai, nune'e mos Ha'u haruka imi ba." ²²Hateten tiha ne'e, Nia hu'u iis ba sira dehan: "Simu ba Espiritu Santu!" ²³Sira nebe imi perdua sira sala, sira hetan duni perdua; sira nebe imi la perdua sira sala, sira la hetan duni perdua."

²⁴Tome, sira na'in sanulu resin rua ne'e ida, nebe ema hanaran Kaduak, la hamutuk ho sira wainhira Jesus mosu. ²⁵Tan ne'e, eskolante sira hateten ba nia: "Ami hare ona Na'i!" Maibe nia hatan ba sira: "Ha'u la hare karik besi kusan nia kuak iha Nia liman, la tau karik ha'u nia limanfuan iha besi kusan fatin, no la hatama karik ha'u nia liman iha nia sorin, ha'u sei la fier."

²⁶Liu tiha loron ualu, eskolante sira halibur fali iha uma laran. Tome mos hamutuk ho sira. Odamatan sei taka hela, Jesus mosu hodi hamriik iha sira leet dehan: "Dame hela ho imi!" ²⁷Hafoin Nia hateten ba Tome: "Lori o nia limanfuan mai, no hare Ha'u nia liman; lolo o nia liman hodi hatama iha Ha'u nia sorin. O keta laran tos, maibe fier!" ²⁸Tome hatan dehan ba Nia: "Ha'u Na'i, ha'u Maromak!" ²⁹Jesus lia tun teni ba nia: "O fier tan o hare tiha Ha'u? Ksolok ba sira nebe fier maski la hare."

³⁰Jesus halo sinal seluk barak tan iha nia eskolante sira oin nebe la hakerek iha livru ne'e. ³¹Maibe sira ne'e hakerek atu imi fier katak Jesus mak Messias, Maromak nia Oan Mane; nune'e hodi fier, imi hetan moris hodi Nia naran.

Peguntas